

2025/1774

18.12.2025

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2025/1774,

28. august 2025,

millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2021/1078 seoses InvestEU fondi investeerimissuunistes sätestatud kaitsevaldkonna strateegiliste investeeringutega

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrust (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 8 lõiget 9,

ning arvestades järgmist:

- (1) Programmi „InvestEU“ eesmärk on toetada rahastamis- ja investeerimistoiminguid, mis aitavad kaasa määruse (EL) 2021/523 artiklites 3 ja 8 ja II lisas osutatud liidu poliitikaeesmärkide saavutamisele. Nende rahastamis- ja investeerimistoimingute eesmärk on toetada muu hulgas kaitsetööstuse arengut, et suurendada liidu strateegilist autonoomiat.
- (2) Määruse (EL) 2021/523 artikli 14 lõike 1 punkti d kohaselt peavad kõnealuse määruse artiklis 8 osutatud poliitikaharude rahastamis- ja investeerimistoimingud olema kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/1078 ⁽²⁾ lisas esitatud investeerimissuunistega (edaspidi „kehtivad investeerimissuunistes“) ning põhinema määruse (EL) 2021/523 artikli 8 lõigetel 3 ja 10. Selleks et kaitsta liidu ja liikmesriikide julgeolekut, on kaitsevaldkonna strateegiliste investeeringute puhul kõnealustes investeerimissuunistes sätestatud piirangud lõplikele vahendite saajatele, keda kontrollib kolmas riik või kolmanda riigi üksused, ja lõplikele vahendite saajatele, kelle tegevjuhtkond on väljaspool liitu.
- (3) Ühises valges raamatus „Euroopa kaitsevalmidus 2030“ ⁽³⁾ rõhutatakse tungivat vajadust parandada liidus asutatud ettevõtjate, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ning keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate juurdepääsu kapitalile, et nad saaksid pakkuda tööstusliku mastaabiga lahendusi ja suurendada tootmist sellisel määral, nagu Euroopa Liit seda vajab. Finantssektori huvi kaitsevaldkonna vastu on suurenemas. Kaitsesektor on aga endiselt alarahastatud, muu hulgas avaliku ja erasektori finantsasutuste investeerimispoliitikas kehtestatud piirangute tõttu. Programmi „InvestEU“ kogu potentsiaali kasutamine kaitsesektori toetuseks on nende probleemide lahendamisel väga tähtis.
- (4) Sidusrühmadelt avaliku konsultatsiooni ja InvestEU rakenduspartnerite ja liikmesriikidega peetud sihipäraste konsultatsioonide käigus saadud tagasiside põhjal näib, et kehtivates strateegiliste investeeringute investeerimissuunistes sätestatud piirangud võivad takistada programmi „InvestEU“ fondi kasutuselevõttu kaitsesektori toetuseks. Seepärast tuleks kehtivaid investeerimissuunisteid sihipäraselt muuta, et need oleksid täielikult kohandatud programmi „InvestEU“ eripäradega, nimelt eelarvelise tagatisega, mida rakendatakse eelarve kaudse täitmise raames. Kavandatud muudatustega hõlbustatakse programmi „InvestEU“ kasutuselevõttu kaitsesektori toetuseks, säilitades samal ajal piisavad kaitsemeetmed kaitsevaldkonna strateegiliste investeeringute jaoks kooskõlas määrusega (EL) 2021/523.
- (5) Kaitsevaldkonna strateegiliste investeeringute ulatus, mille suhtes piiranguid kohaldatakse, on kehtivates investeerimissuunistes määratletud kui kaitsetehnoloogia ja -tooted, mida on nimetatud Euroopa Kaitsefondi iga-aastases tööprogrammis. See määratlus põhjustab Euroopa Kaitsefondi tööprogrammi muutliku olemuse tõttu tarbetut keerukust ja õiguskindlusetust. Seda kohaldamisala tuleks ühtlustada, viidates investeeringutele kaitsetehnoloogiasse ja toodetesse, mis on välja töötatud peamiselt sõjaliseks kasutuseks. Selline lihtsustamine parandaks prognoositavust programmi „InvestEU“ rakenduspartnerite ja finantsvahendajate jaoks, pakkudes neile selget meetoodikat, mille põhjal teha kindlaks, kas lõplike vahendite saajate suhtes kohaldatakse kolmandate riikidega seotud piiranguid, ning selgitada, kuidas neid piiranguid kohaldatakse kaitse- ja tsiviilrakendustega tehnoloogiate suhtes (kahesugune kasutus).

⁽¹⁾ ELT L 107, 26.3.2021, lk 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>.

⁽²⁾ Komisjoni 14. aprilli 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/1078, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/523 ning sätestatakse InvestEU fondi investeerimissuunistes (ELT L 234, 2.7.2021, lk 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/1078/oj).

⁽³⁾ JOIN/2025/120 final, 19. märts 2025.

- (6) Kehtivate investeerimissuuniste kohaselt peab kolmanda riigi või kolmanda riigi üksuste kontrollitav üksus tõendama, et liikmesriik, kus ta on asutatud, on heaks kiitnud tagatise kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/697 ⁽⁴⁾ (millega luuakse Euroopa Kaitsefond) sätestatud põhimõtetega rahastamiskõlblike üksuste kohta. See säte ei ole kohandatud programmi „InvestEU“ eripäradele ja piirab rahaliste vahendite kasutamist. Tagatised, mille liikmesriik liidult rahalist toetust saanud kaitseprogrammi raames heaks kiidab, võib lugeda piisavaks, et kaitsta liidu ja liikmesriikide julgeolekut seoses InvestEU fondiga. Tagatise esitamist konkreetselt programmi „InvestEU“ tegevuse raames tuleks nõuda ainult üksustelt, kes ei suuda neid kriteeriume täita. Muudatusettepaneku eesmärk on muuta selgemaks InvestEU fondi rakendamine liidus asutatud üksuste ja ELi-väliste üksuste kontrolli all olevate üksuste toetamiseks. Sellised tagatised võivad olenevalt asjaoludest põhineda leevendusmeetmetel, mille on kehtestanud see liikmesriik või mis on kehtestatud selle liikmesriigi huvides, kes teeb taustauuringuid asjaomaste üksuste üle kontrolli omandamise kohta muu kolmanda riigi või muu kolmanda riigi üksuse poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/452 ⁽⁵⁾ tähenduses.
- (7) Kehtivates investeerimissuunistes on sätestatud, et kaitsevaldkonna strateegiliste investeeringute puhul laienevad lõplike vahendite saajate kontrolliga seotud piirangud ka nende tarnijatele ja alltöövõtjatele. Nii lai kohaldamisala ei sobi programmi „InvestEU“ raames pakutava rahastamise liigiga ja võib takistada InvestEU vahendite kasutuselevõttu, tekitades tarbetut halduskoormust. Selleks et lihtsustada programmi „InvestEU“ kaudu rahastamise haldusmenetlust ja tagada, et InvestEU rahastamiskõlblikkuse tingimused on kohandatud laenu- ja omakapitalivahenditele, tuleks kolmandate riikide kontrolli korral jätta investeerimissuunistest välja viide tarnijatele.
- (8) Kehtivates strateegiliste investeeringute investeerimissuunistes sätestatud piirangud piiravad tarbetult selliste üksuste rahastamiskõlblikkust, mis on asutatud assotsieerunud kolmandates riikides või mida kontrollivad assotsieerunud kolmandad riigid või kolmanda riigi üksused. Selleks et tagada võrdne kohtlemine liidus või programmiga „InvestEU“ assotsieerunud kolmandas riigis asutatud üksustega ning ühtlustada rahastamiskõlblikkuse põhimõtet, mis on sätestatud Euroopa Kaitsefondis ja muudes liidu rahalise osalusega kaitseprogrammides, tuleks kehtivaid investeerimissuuniseid kohandada, et tagada piirangute kohaldamine mitteassotsieerunud kolmandate riikide või kolmandate riikide üksuste poolt asutatud või kontrollitavate üksuste suhtes.
- (9) Kehtivate investeerimissuuniste kohaselt ei tohi lõplikud vahendite saajad viie aasta jooksul alates rahastuse viimase väljamakse kuupäevast anda asjaomastest strateegilistest investeeringutest otse tulenevate kriitilise tähtsusega tehnoloogiate ning liidu ja liikmesriikide olulise julgeolekuhuvi kaitsmiseks vajalike tehnoloogiate intellektuaalomandi õiguste ainulitsentsi või intellektuaalomandi ainuõigusi kolmandatele riikidele või kolmanda riigi üksustele, välja arvatud juhul, kui liikmesriik, kus lõplik vahendite saaja asub, selle heaks kiidab. Selle sätte rakendamine tekitab liikmesriikides suuri probleeme ja kitsaskohti ning takistab seega programmi „InvestEU“ kasutuselevõttu kaitsevaldkonna toetuseks, nõudes liikmesriikidelt lisaks olemasolevatele mehhanismidele uusi kontrollivorme, nagu sõjaliste kaupade ekspordi kontroll või välismaiste otseinvesteeringute taustauuringud. Nende probleemide lahendamiseks tuleks kehtivaid investeerimissuuniseid muuta, et toetusesaajate suhtes kohaldataks üksnes nende asukohajärgsete liikmesriikide poolt juba rakendatavaid kontrollimehhanisme, samal ajal kui rahastamis- ja investeerimistoimingud oleksid hõlmatud ELi tagatisega.
- (10) Seepärast tuleks delegeeritud määrust (EL) 2021/1078 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Delegeeritud määruse (EL) 2021/1078 lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/697, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1092 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (ELT L 79I, 21.3.2019, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 28. august 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Delegeeritud määruse (EL) 2021/1078 lisa punkt 2.10 asendatakse järgmisega:

„2.10.Strateegilised investeeringud

Programmi „InvestEU“ raames tehtavad rahastamis- ja investeerimistoimingud võivad aidata kaasa liidu jaoks strateegilise tähtsusega tegevustele, mis on sätestatud määruse (EL) 2021/523 artikli 8 lõikes 3. Selliseid tegevusi käsitatakse strateegiliste investeeringutena juhul, kui need

- a) puudutavad liidu, liikmesriikide või programmiga „InvestEU“ assotsieerunud riikide (edaspidi „assotsieerunud riigid“) julgeolekut või avalikku korda ohustavate riskidega seotud projekte ja lõplikke vahendite saajaid, eelkõige järgmisi investeeringuid kaitse- ja kosmosesektorisse ning küberturvalisusse:
 - i) kaitsevaldkonnas investeeringud tehnoloogiasse ja toodetesse, mis on välja töötatud peamiselt sõjalisteks rakendusteks;
 - ii) kosmosesektori puhul investeeringud järgmistesse toodetesse:
 - aatomkellad (sh Galileo programmi positsioneerimissüsteemide jaoks);
 - strateegilised kanderaketid (sh kanderaketid liidu juhitavate kosmosekomplekside jaoks)
 - kosmosesektori tooted, mis on nimetatud loetelus, mille komisjon igal aastal vastu võtab ja juhatusel teatavaks teeb;
 - iii) küberturvalisuse puhul investeeringud, mille ainus otstarve on küberturvalisuse vahendite ja lahenduste väljatöötamine ja kasutuselevõtmine, sh juhul, kui need on osa digitaalvõrkude ja andmetaristu kasutuselevõttust või ajakohastamisest,
- või
- b) aitavad kaasa liidu vastupanuvõimele liidu jaoks strateegilise tähtsusega valdkondades, mis on esitatud punktides 6.1.1.8, 6.2.1.1 ja 6.4.1.1, ning hoiavad alal ja tugevdavad strateegilisi väärtusahelaid ning säilitavad ja tõhustavad liidu jaoks strateegilise tähtsusega tegevusi, sealhulgas üleeuroopalist huvi pakkuvaid tähtsaid projekte, järgmistes valdkondades: elutähtis taristu, murrangulised tehnoloogiad, pöördelised uuendused ning sisendid ettevõtjatele ja tarbijatele.

Otseste toimingute korral tagab rakenduspartner, et strateegiliste investeeringute puhul peetakse kinni allpool sätestatud piirangutest. Kaudsete toimingute puhul sätestab rakenduspartner lepingus, et finantsvahendaja peab pidama kinni samadest piirangutest.

Esimese lõigu alapunkti a alla liigituvate lõplike vahendite saajate suhtes kohaldatakse piiranguid, välja arvatud juhul, kui tegemist on otseste toimingutega, mille maht on alla 10 000 000 euro, ja kaudsete toimingute raames tehtavate tehingutega, mille maht on alla 10 000 000 euro.

Seoses selles punktis kirjeldatud piirangutega kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- a) „kontroll“ – võime omada juriidilise isiku üle otsustavat mõju kas otse või kaudselt ühe või mitme vahepealse juriidilise isiku kaudu;
- b) „tegevjuhtkond“ – organ või juriidiline isik, kes on määratud kooskõlas liikmesriigi õigusega ning – kui see on kohaldatav – kes annab aru tegevjuhile või muule võrreldava otsustuspädevusega isikule, kellel on õigus määrata kindlaks juriidilise isiku strateegia, eesmärgid ja üldine suund ning kes teeb juhtkonna otsustusprotsessi üle järelevalvet ja jälgib seda;
- c) „mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksus“ – õigussubjekt, mille asukoht on mitteassotsieerunud kolmandas riigis, või õigussubjekt, mille asukoht on liidus või assotsieerunud riigis, aga mille tegevjuhtkond asub mitteassotsieerunud kolmandas riigis. Juriidilise isiku asukoha määrab selle registrijärgne asukoht.

Esimese lõigu alapunkti a kohaldamisalasse kuuluva lõpliku vahendite saaja tegevjuhtkond asub liidus või assotsieerunud riigis ning ta ei ole mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuste kontrolli all.

Kui esimese lõigu alapunkti a alla liigituv lõplik vahendite saaja on seotud strateegilise investeeringuga 5G-ühenduvuse valdkonnas, kohaldatakse meetmeid ja riskimaandamiskavasid kooskõlas 5G küberturvalisuse meetmepaketiga (*) ka tema varustajate suhtes. Varustajate hulka kuuluvad eelkõige telekommunikatsiooniseadmete müüjad ja tootjad ning muud kolmandatest isikutest tarnijad, nagu pilvetaristu pakkujad, hallatud teenuste osutajad, süsteemide integreerijad, turvalisuse ja hooldusega seotud töövõtjad ning ülekandeseadmete tootjad.

Erandina on esimese lõigu alapunkti a kohaldamisalasse kuuluv juriidiline isik, kes on seotud strateegilise kaitseinvesteeringuga, mille tegevjuhtkond asub liidus või assotsieerunud riigis ning kes on mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all, rahastamiskõlblik vahendite saajaks ühel järgmistest juhtudest:

- Ta tõendab, et on saanud ELi rahastatud kaitseprogrammi raames tagatise, mille on heaks kiitnud liikmesriik või assotsieerunud riik, kus ta on asutatud (**),
- Ta tõendab, et on toimingu otstarbel saanud tagatise, mille on õigeaegselt heaks kiitnud liikmesriik või assotsieerunud riik, kus ta on asutatud. Tagatis peavad andma kindluse, et õigussubjekti osalemine meetmes ei ole vastuolus liidu ega liidu liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuvidega, mis on kindlaks määratud ÜVJP raames kooskõlas ELi lepingu V jaotisega, ega käesoleva määruse (EL) 2021/523 artiklis 3 sätestatud eesmärkidega. Tagatisega tõendatakse eelkõige seda, et toimingu eesmärgil: on kehtestatud meetmed, millega tagatakse, et:
 - i) kontrolli lõppsaaja üle ei teostata viisil, mis piirab tema suutlikkust viia läbi toimingu raames rahastatavaid kaitsetegevusi, ning
 - ii) mitteassotsieerunud kolmandal riigil või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksusel puudub juurdepääs toiminguga rahastatava kaitsetegevusega seotud tundlikule või salastatud teabele ning toiminguga seotud töötajad või muud isikud on läbinud kooskõlas riigisiseste õigusnormidega liikmesriigi või assotsieerunud riigi julgeolekukontrolli.

Erandina võib esimese lõigu alapunkti a kohaldamisalasse kuuluv õigussubjekt, kes on seotud strateegilise investeeringuga kosmosesse ja kelle tegevjuhtkond on liidus või assotsieerunud riigis ning kes on mitteassotsieerunud kolmanda riigi või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksuse kontrolli all, olla lõplik vahendite saaja, kui ta on saanud komisjonilt erandi, mis on tehtud kooskõlas määruse (EL) 2021/696 asjakohastes sätetes sätestatud rahastamiskõlblikke üksusi käsitlevate põhimõtetega.

Rakenduspartner peab komisjoni teavitama igast erandist, mis tehakse punktis 2.10 kehtestatud piirangutest.

Kui rahastamis- ja investeerimistoiming on kaetud ELi tagatisega, peab punkti a esimese lõigu kohaldamisalasse kuuluv lõplik vahendite saaja saama kehtiva siseriikliku korra kohaselt asjakohase heakskiidu liikmesriigilt või assotsieerunud riigilt, kus ta on asutatud, et anda intellektuaalomandi õigused üle või anda ainulitsents mitteassotsieerunud kolmandale riigile või mitteassotsieerunud kolmanda riigi üksusele, kui sellised õigused tulenevad otseselt kõnealustest toimingutest.

(*) Võrgu- ja infoturbe koostöörühm, „Cybersecurity of 5G networks. EU Toolbox of risk mitigating measures“ (5G-võrkude küberturvalisus. ELi meetmepakett riskide maandamiseks), jaanuar 2020, https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=64468.

(**) See hõlmab muu hulgas järgmisi programme:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL) 2018/1092, millega kehtestatakse Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programm eesmärgiga toetada liidu kaitsetööstuse konkurentsivõimet (ELT L 200, 7.8.2018, lk 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1092/oj>);
- määrus (EL) 2021/697;
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1525, mis käsitleb laskemoona tootmise toetamist (ELT L 185, 24.7.2023, lk 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1525/oj>);
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2418, millega luuakse instrument Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks ühishangete kaudu (EDIRPA) (ELT L, 2023/2418, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>);
- Nõukogu 27. mai 2025. aasta määrus (EL) 2025/1106, millega luuakse rahastamisvahend „Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks“ (ELT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>).“